

Velkommen til et VAR år

Jan Carlsen DBU Diplominstruktør

Medlem af DBUs lovgruppe
samt klummeskribent.

04-01-2020

Først og fremmest velkommen til alle læsere, som nu forhåbentlig er sluppet hen på den anden side af nytårsraketter og alle de andre fristelser, som et årsskifte og dertil hørende ting og sager bringer med sig. Vi havde et ualmindelig spændende fodbold-2019, og absolut intet tegner til, at 2020 skulle blive mindre spændende. Jeg sidder her onsdag aften den 1. januar og skriver lidt om kap med midnatsklokken, for skæbnen vil, at en pensionering pr. årsskiftet også betyder, at jeg må skifte bredbåndsudbyder (eller rettere – ikke engang det: samme udbyder, men skift fra erhvervssegment til privatsegment, som det vist nok hedder på nydansk). Og det kender jeg godt de normale konsekvenser af. Murphy og hele hans enorme familie står med brede grin ude i kulisserne og venter på at kunne komme til og lave skæg og ballade og kaste sig over alt det, som overhovedet kan gå galt. Så i sidste ende kommer forhåbentlig denne klumme igennem – og så må vi se, hvad der sker i næste uge...

Det hænger uden tvivl mange ud af halsen, men vi kan lige så godt vænne os til det. 2020 bliver et VAR-år. Godt hjulpet på vej af den mildest talt katastrofale måde, som Premier League har valgt at implementere på. Jeg har et pænt stort stykke papir liggende ved siden af min pc, og det er ikke stort nok længere. Nu gælder det bare om at få noteret de mindre hensigtsmæssige tilfælde, så vi ikke lander i den samme grøft, når vi i Danmark starter fra juli 2020 (er i hvert fald planen). På nogle områder er det gået fint i England – på andre er det sket på en måde, så vi andre bare må konstatere, at det dér skal vi i hvert fald undgå.

For nu at starte fra toppen: der er sket ting og sager i England – muligvis på grund af den meget specielle konstruktion derovre med liga, forbund og dommere

osv – som vi for alt i verden skal undgå herhjemme. Der er ingen grund til at prøve på at forsvare noget, som ikke kan forsvares, og man skal i den grad vælge sine kampe med omhu. Det kommer jeg også til. Der er sket nogle horrible ting de seneste måneder ovre på øerne. Der er gået en del tid de seneste måneder med at prøve at forklare ikke bare dommere, men også andre interesserede, hvad det egentlig er, der foregår. Herunder også at forsvare den måde, som Premier League har implementeret på. I England kører der en praksis, som på nogle centrale områder er direkte imod VAR-protokollen, som alle lande ellers skal rette sig efter. I andre tilfælde er der bare tale om om afgørelser, som kan diskuteres – og det er fair nok: det skal vi nok også opleve, og det slipper man vi aldrig af med. Det er mig til gengæld en gåde, hvordan man i England er sluppet afsted med at gå direkte imod love og regulativer på nogle områder. Det er nok forskellen på et stort land og et lille land – ikke første gang i verdenshistorien, og det har jeg sådan set også en vis forståelse for – men jeg kan love alle læsere, at vi i Danmark – for så vidt jeg overhovedet kommer til at have en afgørende stemme, men jeg er i det mindste helt inde i maskinrummet med min lille pegefingert – kommer til at køre 100 % efter, hvad der var den oprindelige hensigt med VAR, og hvad der er nedskrevet som procedurer, der skal følges. Som skrevet i sidste uge er der en helt autoriseret FIFA-manual, der skal følges, ligesom ved mållinjetechnologi, brugen af tracking-teknologi på spillere på banen og alle andre teknologiske tiltag. Det er nogle gange ualmindelig kedeligt at skulle være den flinke dreng i klassen, der bare overholder alle reglerne – men omvendt er der jo en grund til, at reglerne blev lavet i første omgang. Nogle har sikkert tænkt over dem, før de blev til regler...

Premier League har forsynet os alle med en mindre syndflod af eksempler hen over jule- og nytårsdagene. Rigtig meget er løst helt efter bogen – f.eks. er det fra et dommersynspunkt totalt umuligt at sympatisere med Kasper Schmeichels udfald over et straffespark i kampen mod Liverpool 2. juledag. Det straffespark var simpelthen soleklart, og kan man ikke se det, skal man tage og sætte sig ind i reglerne. Beklager – men man kan jo ikke klandre dommerne for at følge de regler, som der nu engang er. Skal reglerne laves om, er der andre kanaler for det (og så i øvrigt held og lykke).

Til gengæld gav den meget medrivende kamp mellem Wolverhampton og Manchester City 3. juledag (det var den, hvor der var en tidlig udvisning, og hvor 0-2 blev vendt til 3-2 i slutfasen) et fantastisk blik ind i VARs fordele og ulemper, eksemplificeret i en enkelt situation. Første indgreb var genialt – det var det andet ikke (synes jeg).

Efter 21 minutter – efter at City er reduceret til 10 mand – kommer en situation, hvor der er en kollision mellem Mahrez og Wolverhamptons Coady inde i feltet. Dommer Atkinson dømmer i første omgang målspark – og det ligner det i den grad også. Der er en meget let berøring fra Coady på skulderen af Mahrez, hvorefter Mahrez efter lidt tøven går omkuld. Det kunne i den grad ligne film – men lad nu det være. Den situation bliver så checket af VAR, og ved den fjerde kameravinkel er det klart, at Coady faktisk træder Mahrez over foden, hvilket er grunden til, at Mahrez vælter. Selv kommentatorerne i England er fuldt fokuseret på kontakten på overkroppen, hvilket jeg i den grad godt kan forstå, for det er den åbenlyse, og den er på ingen måde nok til et straffespark, men der bliver lynhurtigt vendt 180 grader, da kontakten på foden kommer frem i lyset. Straffesparket er ud fra de præmisser glasklart (der burde endda efter UEFAs retningslinjer hænge en advarsel på, men den overlever vi nok uden).

Så langt, så godt. Ved udførelsen af straffesparket brænder Sterling, men så kommer VAR i spil igen. Målmand Fabricio begår ingen forseelse – han overholder fint de nye regler med at have en fod på mållinjen ved sparket – men der er teknisk set spillere for tidligt inde i feltet. Tager man et still-billede, er der vel fem Wolverhampton-spillere mere eller mindre for tidligt inde, sammen med en enkelt City-spiller. Efter VAR-gennemsyn bliver resultatet så et ospark. Lovmæssigt og teknisk 100 % korrekt ud fra en objektiv betragtning.

VAR-protokollen foreskriver, at sparket skal tages om, hvis der har været en spiller for tidligt inde i feltet, og dette har haft praktisk betydning. Men 'praktisk betydning' vil i protokollen sige, at spilleren skal komme først på bolden – og at man som forsvarer skal kunne forhindre en angriber i at erobre bolden, og at der skal foreligge en målchance, som han derved eliminerer. Coady – som var ham, der begik straffesparket – er også ham, der er marginalt (sådan

cirka et hoved) for tidligt inde og får sendt bolden til hjørnespark. Men dels er der det med marginalerne, dels mener jeg ikke, at han derved tager noget fra City.

Med fare for at stikke hovedet helt ind i guillotinen mener jeg på ingen måde, at det er i VARs ånd at skulle dømme et straffespark om på det grundlag. VAR beskæftiger sig med 'klare og åbenlyse' dommerfejl. Det er dette ikke – det er stort set noget, som vi ser ved hvert eneste straffespark (og det kan man så mene om, hvad man vil – en helt anden historie). Men det er en marginalafgørelse, selv om den selvfølgelig er objektivt korrekt – Coady ER for tidligt inde. Med et par centimeter.

Jeg har noteret mig, at Lukas Brud, som er generalsekretær i IFAB, har været på banen i forbindelse med juledagenes afgørelser og varslet en præcisering efter IFABs møde. Det er ikke tilfældigt, når han rykker ud – så er det, fordi der er et eller andet, som man ikke er tilfreds med. Og Lukas, som jeg selv havde fornøjelsen af at have et par lange snakke med, da vi mødtes til det nordiske møde på Færøerne i sommer, er nogenlunde så langt fra det proverbiale billede af en lovnørd, som man kan komme. Der er ikke noget med langt gråt skæg groet fast i bordpladen her – vi taler om en up to date-person på maksimalt 40 år.

Det er jo ikke bare en millimeter-straffesparks-afgørelse, som det handler om – det er også offside-afgørelser med ganske få centimeter, som har været i fokus. Selvfølgelig er overtræden af en linje en objektiv afgørelse: det er enten/eller, og man kan jo heller ikke være en lille smule gravid. Men VAR handler stadig om klare og åbenlyse dommerfejl og absolut ikke andet. Og lige akkurat i relation til offside-reglen kommer man i konflikt med en anden regel, der siger, at er dommeren i tvivl, skal denne tvivl komme angriberen til gode.

Nu må vi se, hvad IFAB kommer op med til februar – men man bør stadig holde fast i mantraet 'What does football expect?'. Afgørelser skal kunne både forklares og forsvares ud fra almindelig sund fornuft. Måske er løsningen herhjemme en gentleman-agreement med klubberne om, at selv om man har offside-teknologi og kan tegne linjer osv., hvor stor en tolerance vil man så acceptere og stadig give i angriberens favør? Jeg tror, at ingen er interesseret i disse offside-afgørelser, der handler om matematiske få millimeter.

Dette absolut helt for egen regning og risiko – og så i øvrigt velkommen til 2020. Et muntert og udfordrende år ligger foran os.